

Onderwerp Zienswijze geven op concept-voorstel Samenwerkingsafspraken MRA	
Nummer	2021/457619
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	PG
Auteur	Stigter, W.H.C.
Telefoonnummer	023-5113062
Email	wstigter@haarlem.nl
Kernboodschap	In 2019 is een evaluatie naar het functioneren en de resultaten van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) uitgevoerd. De Regiegroep van de MRA is met de opvolging van de aanbevelingen die daaruit voortkwamen aan de slag gegaan. Daartoe is een bestuurlijke Transitiecommissie ¹ gevormd, die in maart 2021 een eerste voorstel aan de deelnemers in de MRA heeft voorgelegd. Over dit voorstel heeft de raad van Haarlem in zijn vergadering van 22 april 2021 zijn zienswijze vastgesteld (2021/222002). Ook de andere deelnemers hebben hun zienswijze of wensen en bedenkingen gegeven. De Transitiecommissie heeft op basis van de reacties van de deelnemers vervolgens een conceptvoorstel gemaakt getiteld <i>Samenwerkingsafspraken Metropoolregio Amsterdam</i> . Dit concept is door de Regiegroep van de MRA op 7 juli besproken en op 12 juli aan alle raden en Staten gestuurd voor een reactie.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Bestuur wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none">- Deelname aan convenant Versterking samenwerking Metropoolregio Amsterdam (2016/503174) in commissievergadering Bestuur 24 november 2016- Zienswijze Haarlemse raad op voorstel Transitiecommissie MRA (2021/222002)

¹ De Transitiecommissie van de MRA bestaat uit F. Halsema (burgemeester Amsterdam en voorzitter TC), A. van Dijk (CdK Noord-Holland), L. Verbeek (CdK Flevoland), F. Weerwind (burgemeester van Almere), G. Kuipers (wethouder Hilversum) en Th. Kroese (wethouder Purmerend)

Besluit College d.d. 31 augustus 2021	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. De in dit paragraaf 4.1 en 4.2 van dit raadsstuk opgenomen zienswijze af te geven op de voorstellen van de Transitiecommissie van de Metropoolregio Amsterdam; de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

In 2019 is een evaluatie naar het functioneren en de resultaten van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) uitgevoerd. De Regiegroep van de MRA is met de opvolging van de aanbevelingen die daaruit voortkwamen aan de slag gegaan. Daartoe is een bestuurlijke Transitiecommissie² gevormd, die in maart 2021 een eerste voorstel aan de deelnemers in de MRA heeft voorgelegd. Over dit voorstel heeft de raad van Haarlem in zijn vergadering van 22 april 2021 zijn zienswijze vastgesteld (2021/222002). Ook de andere deelnemers hebben hun zienswijze of wensen en bedenkingen gegeven. De Transitiecommissie heeft op basis van de reacties van de deelnemers vervolgens een conceptvoorstel gemaakt getiteld *Samenwerkingsafspraken Metropoolregio Amsterdam*. Dit concept is door de Regiegroep van de MRA op 7 juli besproken en op 12 juli aan alle raden en Staten gestuurd voor een reactie.

In de raadscommissie Bestuur van 11 maart 2021 is afgesproken om de werkwijze voor consultaties c.q. zienswijzen aan te passen. Voortaan worden raadsfracties gevraagd hun zienswijze te geven gelijktijdig met het opstellen van de zienswijze van het college. In de raadscommissie worden deze zienswijzen besproken en op basis hiervan wordt vervolgens een definitief raadsvoorstel opgesteld.

² De Transitiecommissie van de MRA bestaat uit F. Halsema (burgemeester Amsterdam en voorzitter TC), A. van Dijk (CdK Noord-Holland), L. Verbeek (CdK Flevoland), F. Weerwind (burgemeester van Almere), G. Kuipers (wethouder Hilversum) en Th. Kroese (wethouder Purmerend)

Met het oog op een snelle verwerking van de uitkomst van de behandeling in de raadscommissie geeft het college zijn zienswijze alvast de vorm van een raadsstuk. Daardoor wordt het mogelijk om de zienswijze van de gemeente in de raadsvergadering die twee weken na de raadscommissie plaatsvindt vast te stellen.

2. Voorstel aan de raad

1. De in paragraaf 4.1 en 4.2 van dit raadsstuk opgenomen zienswijze af te geven op de voorstellen van de Transitiecommissie van de Metropoolregio Amsterdam;

3. Beoogd resultaat

Het beoogd resultaat is een nieuwe set van afspraken over de samenwerking in de MRA als vervolg op het huidige convenant.

4. Argumenten en zienswijze

4.1 Algemeen

Het conceptvoorstel voor de vernieuwing van de samenwerkingsafspraken is een afgewogen voorstel, waarin duidelijk de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemers en van de gremia binnen de MRA worden beschreven. Ook voorziet het in duidelijke plannings voor de diverse trajecten van de bestuurlijke documenten. Meer in het bijzonder zijn dat:

- Het opstellen en vaststellen van de vierjaarlijkse MRA Agenda
- De evaluatie van deze Samenwerkingsafspraken
- De jaarlijkse Voortgangsnota en Termijnagenda
- Die inhoudelijke MRA-projecten waarvoor lokale of provinciale besluitvorming nodig is (omdat het bijvoorbeeld vastgelegd moet worden in bestemmingsplannen, of omdat de betreffende activiteit vraagt om nadere lokale uitwerking)
- Voorstellen van het Bestuur om het proces van 'wensen en opvattingen' die de raden en Staten aangaan, in te zetten
- Punten waar de Raadtafel bespreking nodig acht

Het conceptvoorstel biedt een goed houvast om de komende jaren de samenwerking binnen de metropoolregio voort te zetten. Een belangrijk element daarin is dat er meer samenwerking binnen de deelregio's ontstaat, zoals bij de voorbereiding van afspraken en de uitvoering daarvan en deelname in platforms en overleggen. In onze regio Zuid-Kennemerland biedt het Convenant regionale samenwerking daar al de goede mogelijkheden voor.

4.2 Openbaarheid

Openbaarheid van bestuur is een van de pijlers van onze democratische rechtstaat en is momenteel een belangrijk thema in de samenleving. Het is belangrijk dat voor iedereen inzichtelijk is waarover in MRA verband (platforms, bestuur, algemene vergadering) wordt gesproken en welke afspraken er

worden gemaakt. In het voorstel van de MRA worden alleen de verslagen gepubliceerd. Haarlem wil dat daarbij ook de besproken documenten worden gepubliceerd, vergelijkbaar met de openbare besluitenlijsten van colleges van gemeenten en provincies. Voor de vergaderingen van de Algemene Vergadering wil Haarlem dat vooraf niet alleen de agenda maar ook bijbehorende documenten wordt gepubliceerd en kort na afloop het verslag c.q. de gemaakte afspraken, vergelijkbaar met de werkwijze van raden en Staten.

4.3 Verwerking zienswijze raad van 22 april 2021

De raad heeft in zijn op 22 april 2021 vastgestelde zienswijze op het conceptvoorstel 10 elementen opgenomen. In onderstaand overzicht worden deze elementen genoemd, met daarbij tot welke aanpassing dit heeft geleid in het nieuwe voorstel.

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
a.	<p><i>Ambitie van de MRA</i></p> <p>Het is goed dat er weer vaart zit in de vernieuwing van de MRA, met een krachtige bestuurlijke inzet. Voor Haarlem staat de noodzaak van de MRA niet ter discussie en de Transitiecommissie heeft nog eens duidelijk verwoord wat de toegevoegde waarde van de regionale samenwerking is voor alle deelnemers gezamenlijk. De formulering van de ambitie van de MRA om een metropool van grote klasse te zijn past daar goed bij.</p>	<p>Voor de beschrijving van de ambitie van de MRA is in dit conceptvoorstel aangesloten bij de in 2020 vastgestelde MRA Agenda. De vierjaarlijks vast te stellen Agenda is leidend voor de inhoud van de samenwerking.</p> <p><i>We streven naar een Metropoolregio Amsterdam als een internationale economische topregio met hoge leefkwaliteit. Dat doen we door te investeren in een toekomstbestendige en evenwichtige metropool.</i></p> <p>Voor de periode 2022-2026 zijn daarbij drie integrale doelstellingen geformuleerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>De meest inventieve regio van Europa, met de best opgeleide bevolking</i> 2. <i>Een regio voor iedereen, naar de menselijke maat</i> 3. <i>Een duurzaam verbonden regio</i> <p>Per doelstelling zijn als voorbeeld enkele thema's vermeld.</p>
b.	<p><i>Samenstelling bestuur MRA</i></p> <p>Haarlem is van mening dat het bestuur van de</p>	<p>Voorstel is conform zienswijze aangepast: Iedere deelregio is met minimaal één</p>

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
	MRA ook moet zijn samengesteld langs de lijnen van de deelregio's, dat is in het voorstel nog niet voldoende gewaarborgd.	bestuurder vertegenwoordigd in het Bestuur, waarbij de betreffende bestuurder ook deel uitmaakt van een van de platforms. Daarbij wordt gestreefd naar een evenredige verdeling over de platforms.
c.	<p><i>Platforms van de MRA</i></p> <p>De platforms vormen het hart van de organisatie van de samenwerking en het is daarom goed om te lezen dat de Transitiecommissie voorstelt dat alle deelregio's voortaan zijn vertegenwoordigd in alle platforms. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie van 17 mei 2018 over rechtstreekse vertegenwoordiging van Zuid-Kennemerland in het platform Mobiliteit. Haarlem dringt er op aan om haast te maken met de invulling van de platforms en het opstellen van hun werkplannen, gebaseerd op de ambitie en de drie hoofddoelen van de MRA.</p>	Rechtstreekse deelname van alle deelregio's en provincies in elk van de platforms is in het voorstel gewaarborgd. Elk platform bepaalt zelf wie van de deelnemers in het platform het (vice-) voorzitterschap vervult. De voorzitters van de platforms maken deel uit van het bestuur van de MRA.
d.	<p><i>Bureau van de MRA en personeelsbeleid</i></p> <p>Haarlem begrijpt dat voor het goede werk van het MRA Bureau voor de uitvoering van de MRA programma's meer permanente capaciteit nodig is. Momenteel stellen deelnemers menskracht beschikbaar waar een vergoeding van de MRA tegenover staat. Het voorstel om de deelnemers deze capaciteit voortaan zonder vergoeding beschikbaar te laten stellen legt een grote druk op de organisaties van met name de grotere gemeenten binnen de MRA. Haarlem stelt voor dat als de personele capaciteit bij het MRA Bureau wordt uitgebreid dit wordt gefinancierd uit de MRA Begroting en zo nodig met een hogere bijdrage per inwoner. Dan leveren alle deelnemers een evenredige bijdrage en kan de capaciteit voor alle deelnemers worden ingezet. De Haarlemse raad verwacht dat bij een uitbreiding van het bureau er expliciet aandacht is voor diversiteit en inclusie.</p>	Het voorstel is nu dat de MRA directie wordt gevormd door medewerkers die vanuit de MRA-partijen (op basis verdeelsleutel op deelregio-niveau) 'om-niet' ter beschikking worden gesteld. Indien geen inzet 'om-niet' geleverd kan worden, wordt dit door betreffende partijen gecompenseerd door een aanvullende financiële bijdrage.

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
e.	<p><i>Tempo van de transitie</i></p> <p>Haarlem waardeert het tempo dat de Transitiecommissie wil maken. Het is echter onmogelijk om een nieuwe set afspraken voor de samenwerking in de MRA in juni 2021 door de raad te laten vaststellen of goedkeuren als die set met afspraken eind mei wordt verzonden. De raad moet voldoende tijd krijgen om de afspraken te beoordelen en daarover met andere gemeenten in Zuid-Kennemerland en met de deelregio IJmond af te stemmen. Vanwege het zomerreces dat op 10 juli begint is de eerste mogelijkheid de raadsvergadering van 23 september.</p>	<p>De Regiegroep heeft de planning aangepast en vraagt de deelnemers om in september hun reactie te geven op het voorstel voor de samenwerkingsafspraken. Dat maakt het mogelijk om vervolgens op basis van de reacties een definitief voorstel voor te leggen, waarover voor het einde van 2021 de deelnemers kunnen besluiten.</p>
f.	<p><i>Systeemsprong luchthaven Schiphol, verduurzaming</i></p> <p>Haarlem vraagt de MRA in te zetten op een transitie van korte vluchten tot 750 kilometer richting hogesnelheidsspoor om zo een bijdrage te leveren aan de klimaatopgave. Dit vraagt om een krachtige lobby vanuit de MRA richting politiek Den Haag om te komen tot de noodzakelijke investeringen in het spoorwegnetwerk zodat er meer hogesnelheidstreinen kunnen rijden naar het buitenland. Daarbij is het cruciaal dat de regio zo goed mogelijk aangetakt wordt op de stations waar de hogesnelheidstreinen halteren. We roepen de MRA een visie te ontwikkelen op de benodigde infrastructurele maatregelen om de bewoners en bezoekers van de MRA zo goed mogelijk aansluiting te geven op de hogesnelheidstreinstations in de MRA.</p>	<p>Het conceptvoorstel bevat geen inhoudelijke onderwerpen. Alleen de algemene ambitie en de drie integrale doelstellingen zijn opgenomen (zie a.). Opvolging van de vraag van Haarlem is vooral een onderwerp voor het platform Mobiliteit.</p>
g.	<p><i>Aanscherping doelen en breder draagvlak</i></p> <p>Haarlem vindt de basis voor de geformuleerde doelen, die is opgehaald bij 32 burgemeesters en twee commissarissen van de Koning een te magere basis heeft. Haarlem vindt het belangrijk dat de doelen worden geformuleerd naar</p>	<p>Het 'wat' van de samenwerking – de inhoudelijke opgaven waar we gezamenlijk aan werken – wordt elke vier jaar vastgelegd in de MRA Agenda, die raden en Staten goedkeuren. Als onderdeel van de MRA Agenda wordt ook</p>

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
	<p>aanleiding van een brede input van kennisinstituten, het bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen wat de MRA op dit moment is en waar de MRA naartoe moet groeien. Daarbij vindt Haarlem het van belang dat de MRA niet uit het oog verliest dat de MRA op dit moment vooral bekend staat als een centrum van (internationaal) hoogwaardige zakelijke dienstverlening. Haarlem vindt het verder essentieel dat de breed gedragen doelen vervolgens concreet worden geformuleerd, zodat voor iedereen duidelijk is waar de MRA naar streeft en dat de MRA platitudes vermijdt. Breed gedragen doelen dienen zodanig tot stand te komen dat het draagvlak ervan ook inderdaad herkenbaar is in de procesgang. In een dichtbevolkt en dichtgereguleerd gebied als de MRA zijn duidelijke keuzes onvermijdelijk. Haarlem vindt het belangrijk dat de MRA die keuzes inzichtelijk maakt en vervolgens ook daadwerkelijk knopen doorhakt.</p>	<p>een MRA-investeringsagenda opgesteld, waarin de benodigde investeringen inzichtelijk worden gemaakt om de ambities uit de MRA Agenda te verwezenlijken. Ook wordt een meerjarenbegroting opgenomen, waarin de gevraagde bijdrage van de MRA-deelnemers voor vier jaar inzichtelijk wordt gemaakt. Elk jaar kunnen raden en Staten bijsturen op basis van een Voortgangsnota in het voorjaar en een Termijnagenda in het najaar. Om het Bestuur grip te geven op de uitvoering wordt jaarlijks een uitwerking gemaakt van de MRA Agenda en de meerjarenbegroting.</p>
h.	<p><i>Versterking democratische legitimiteit</i> Deze wordt primair geborgd door de afzonderlijke raden en hun besluitvormingsproces. Een voorwaarde daarvoor is dat er voldoende tijd moet worden geboden om dit gesprek met elkaar te voeren. Dit betekent dat processen zodanig worden ingericht dat bestuurlijke termijnen die daarvoor gelden gevolgd worden om zo de kwaliteit van de besluitvorming te borgen. Op die manier kunnen belangrijke onderwerpen ook de aandacht krijgen die ze verdienen. Haarlem vindt dat advisering vanuit de deelregio's en daarin bestaande raadsledenplatforms behoort te gebeuren. De Raadstafel is uitsluitend een gremium voor kennisdeling en ontmoeting en heeft geen vertegenwoordigende rol namens de raad in de netwerksamenleving. Er wordt</p>	<p>In het conceptvoorstel zijn de diverse besluitvormingsprocessen beschreven aan de hand van tijdlijnen. Daarmee wordt het voor deelnemers mogelijk om daar in de eigen processen rekening te houden, zowel lokaal als deelregionaal.</p> <p>Het conceptvoorstel gaat uit van de lokale en deelregionale verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Daarbij staat het elke deelregio vrij om daar zijn eigen invulling aan te geven.</p> <p>Het Bestuur en de Algemene Vergadering laten zich adviseren door de MRA Raadstafel. Deze geeft het MRA Bestuur en de Algemene Vergadering gevraagd en</p>

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
	<p>verzocht meer dan 1 raadslid per gemeente in de Raadstafel af te vaardigen. De raads- en statenleden die in de Raadstafel deelnemen worden goed gefaciliteerd door het MRA Bureau.</p>	<p>ongevraagd advies over de <i>processen</i>, die de raden en Staten aan gaan, waaronder de jaarlijkse Termijnagenda en het <i>proces</i> van 'wensen en opvattingen'. De democratisch vertegenwoordigende organen (raden en Staten) zijn met één lid vertegenwoordigd in de MRA Raadstafel. Ook benoemen zij een vaste vervanger, voor als het afgevaardigde lid verhinderd is.</p> <p>Een lid van de Raadstafel heeft daarmee geen vertegenwoordigende rol <i>namens zijn gemeente of provincie</i> op inhoud noch proces. Hij geeft vanuit zijn eigen kennis en ervaring advies aan het Bestuur en de Algemene Vergadering over het te volgen proces.</p>
i.	<p><i>Spreekrecht voor burgers</i></p> <p>De Haarlemse raad verzoekt in overweging te nemen, naar het voorbeeld van de Metropoolregio Den Haag, om de inwoners van de MRA spreekrecht toe te kennen. Inwoners kunnen hier dan gebruik van maken tijdens de openbare vergaderingen van de MRA als zij een belang hebben bij een onderwerp dat op de agenda van de vergadering staat.</p>	<p>Hierover is geen voorstel opgenomen.</p>
j.	<p><i>Samenwerking met vervoerregio</i></p> <p>De gemeenteraad van Haarlem mist in het voorstel de relatie van de MRA tot de Vervoerregio Amsterdam (VRA). Wij zijn van mening dat MRA en VRA veel meer als één organisatie dienen op te treden om te komen tot een krachtige regie op het gebied van mobiliteit. Wij wijzen er daarbij op dat in de Metropoolregio Den Haag Rotterdam de vervoersautoriteit is opgenomen en dat hier geen sprake meer is van twee aparte organisaties. Wij beseffen dat de bestuurlijke grenzen van MRA en VRA niet helemaal gelijk</p>	<p>Het conceptvoorstel bevat geen voorstel voor een nauwere samenwerking.</p>

Nr.	Zienswijze	Verwerking in voorstel
	lopen en daardoor een samenvoeging bemoeilijken. Dit staat echter in onze ogen een nauwere samenwerking en eerste stappen naar organisatorische integratie niet in de weg. Hierdoor kan de bestuurlijke drukte in de metropoolregio worden beperkt. Onze wens is dat door een andere organisatorische opzet ook de invloed van de gemeenteraden in Zuid-Kennemerland op het openbaar vervoerbeleid groter wordt. Wij vinden het een weeffout dat de gemeenteraad van Ouder-Amstel via de VRA op dit moment meer te zeggen heeft over de bussen van Rnet in Haarlem dan de gemeenteraad van Haarlem zelf.	

5. Risico's en kanttekeningen

De bijdrage aan de MRA bedraagt momenteel € 1,53 per inwoner, uitgaande van het 'om niet' en naar evenredigheid van de gemeentegrootte / grootte van de deelregio beschikbaar stellen van medewerkers aan het MRA bureau. Indien Haarlem / Zuid-Kennemerland dit niet kan of wil, is een extra bijdrage verschuldigd.

6. Uitvoering

De Regiegroep wil graag in september van de deelnemers hun zienswijze of wensen en bedenkingen ontvangen. Daarna doet de commissie een definitief voorstel aan de Regiegroep voor een nieuwe set afspraken over de samenwerking in de MRA. De Regiegroep legt dat voorstel vervolgens ter besluitvorming voor aan de deelnemers. Het streven is om op 10 december tijdens de *State of the Region* de nieuwe afspraken te kunnen vieren.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Memo Samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam

Bijlage 2: Samenwerkingsafspraken Metropoolregio Amsterdam, concept 12 juli 2021